

ΣΤΕ 3816/2010 [Νόμιμη ΕΠΟ για έργο ΑΣΠΗΕ στη Βοιωτία]

Περίληψη

-Το Περιφερειακό Χωροταξικό Στερεάς Ελλάδας δεν αποκλείει την εγκατάσταση Α.Σ.Π.Η.Ε. στην υπόλοιπη περιοχή πέραν της νότιας Εύβοιας, για την οποία ενόψει του αξιόλογου δυναμικού της προβλέπεται ειδική οργάνωση. Η αδειοδότηση της επίδικης εγκατάστασης δεν προσκρούει συνεπώς στους στόχους του Περιφερειακού Χωροταξικού. Από την οικεία εξέταση ΜΠΕ προκύπτει ότι προηγήθηκε πλήρους έρευνα και η επίμαχη θέση επελέγη ως καταλληλότερη, ενώ δεν προκύπτουν δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον, ενόψει και τομ είδους, του μεγέθους, αλλά και της σημασίας της επίμαχης δραστηριότητας. Εφ' όσον δεν θίγονται ορεινοί όγκοι οι προβαλλόμενες αιτιάσεις για τη φυσική καταστροφή της περιοχής δεν ασκούν επιρροή, αφού η περιοχή εγκατάστασης των επίμαχων ανεμογεννητριών περιγράφεται, ως δασική έκταση χωρίς αξιόλογη βλάστηση.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφίλοπούλου

Εισηγητής: Κ. Σακελλαροπούλου

Δικηγόροι: Ι. Κτιστάκης, Χρ. Διβάνη, Δ. Μέλισσας

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθ. 132648/7-9-2007 κοινής απόφασης των Υπουργών ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για το έργο «Εγκατάσταση και Λειτουργία Αιολικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) της εταιρείας «Α.Ρ.Δ. Ο.Ε.», ισχύος 27,9 MW στη θέση «Ρ,-Π.» του Δήμου Δερβενοχωρίων, Νομού Βοιωτίας».
3. Επειδή, με προφανές έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν υπέρ του κύρους της προσβαλομένης πράξεως η ανωτέρω εταιρεία «Α.Ρ.Δ. Ο.Ε.», και ήδη, «Α. Ρ. Δ. Ανώνυμη Εταιρεία Εισαγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας», δικαιούχος της σχετικής άδειας παραγωγής και η μητρική αυτής εταιρεία με την επωνυμία «Τ. Ε. ΑΒΕΤΕ» (βλ. ΣΤΕ 2375/2010).
4. Επειδή, ο αιτών φερόμενος ως κάτοικος του Δήμου Δερβενοχωρίων, εντός του οποίου πρόκειται να εγκατασταθεί το επίμαχο έργο, ασκεί με έννομο συμφέρον την κρινόμενη αίτηση, προβάλλοντας λόγους που αφορούν την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής.

5. Επειδή, κατά το αρθρ. 3 παρ. 1, 4 και 5 του Ν. 2244/1994 (ΦΕΚ 168 Α'), για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμού ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μεταξύ των οποίων και η εκμετάλλευση αιολικής ενέργειας, απαιτούνται άδειες εγκαταστάσεως και λειτουργίας που χορηγούνται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας (ήδη Αναπτύξεως). Εξ άλλου, κατά τις παρ. 1α και 2 του αρθρ. 4 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α'), όπως τούτο αντικαταστάθηκε με το αρθρ. 2 του Ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91 Α'), για την πραγματοποίηση νέων δημόσιων ή ιδιωτικών έργων ή δραστηριοτήτων απαιτείται η έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος, μετά από υποβολή, για τα έργα της πρώτης κατηγορίας του προηγούμενου αρθρ. 3 παρ. 1 και 2 (όπως τούτο αντικαταστάθηκε με το αρθρ. 1 του αυτού Ν. 3010/2002), δηλαδή τα έργα που είναι πιθανόν να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον, μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων χορηγείται, στην περίπτωση αυτή, κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου, με κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών. Στη δεύτερη υποκατηγορία της ομάδας 10 (ειδικά έργα) της πρώτης κατηγορίας κατατάσσονται, κατά το αρθρ. 4 της κατ'εξουσιοδότηση του ανωτέρω αρθρ. 3 του Ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε, εκδοθείσας κοινής υπουργικής αποφάσεως Η.Π.: 15393/2332/5.8.2002 (ΦΕΚ 1022 Β'), και η «ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενεργεία 40-5 MW» (πίνακας 10 παραρτήματος Ι). Κατά τις διατάξεις αυτές, για τη χορήγηση άδειας εγκαταστάσεως αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας απαιτείται, μεταξύ άλλων, και η εξέταση και εκτίμηση των περιβαλλοντικών και άλλων επιπτώσεων από την εγκατάσταση σταθμού στην πέριξ αυτού περιοχή, η εκτίμηση δε αυτή γίνεται, κατ' αρχήν, κατά το στάδιο της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων εγκαταστάσεως και λειτουργίας του, που γίνεται σύμφωνα με τους ορισμούς των ανωτέρω διατάξεων του ν. 1650/1986. Κατά την αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψιν οι όροι Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού Αειφόρου Ανάπτυξης των Περιφερειών της Χώρας, που ψηφίσθηκαν το 2003, επίσης δε και το ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Α.Π.Ε. του 2008 (Β' 2464), το οποίο δεν ίσχυε ακόμη κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο.
6. Επειδή, εξ άλλου, οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) συνιστούν πηγές ενέργειας φιλικές προς το περιβάλλον και βασική συνιστώσα της αειφόρου ανάπτυξης, η δε ανάπτυξη τους αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Συγκεκριμένα με βάση την Οδηγία 2001/77/ΕΚ, έχει τεθεί ως στόχος, μέχρι το 2010, το 22,1% της συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Κοινότητα να προέρχεται από Α.Π.Ε., ειδικότερα δε για την Ελλάδα, με βάση τους εθνικούς στόχους όπως

- προσδιορίζονται στο ν. 3468/2006, (Α' 129) το ποσοστό συμμετοχής των Α.Π.Ε. στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας, πρέπει να ανέλθει μέχρι το 2010 σε 20,1 % και μέχρι το 2020, σε 29%. Τέλος, και στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου του Κυότο (ν. 3017/2002, Α' 117) η Ελλάδα έχει αναλάβει για την περίοδο 2008-2012 σχετική υποχρέωση συγκράτησης της αύξησης των εκπομπών της, προωθώντας, μεταξύ άλλων, και τη χρήση Α.Π.Ε. για την παραγωγή ηλεκτρισμού.
7. Επειδή, περαιτέρω, κατά τα παγίως κριθέντα η εγκατάσταση αιολικών σταθμών συνιστά, υπό προϋποθέσεις, επέμβαση σε δάση ή δασικές εκτάσεις (άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 2941/2001, Α' 201), επιτρεπτή κατά το Σύνταγμα, η οποία πρέπει να πραγματοποιείται με τη μικρότερη δυνατή απώλεια δασικού πλούτου (πρβλ. ΣτΕ 1508/2008, 2569/2004).
 8. Επειδή, εξάλλου, με την 26298/1.7.2003 απόφαση της Υπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. (ΦΕΚ 1469 Β') εγκρίθηκε το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Αναπτύξεως Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Στο αρθρ. 3 παρ. Β.5.2 αυτής με τον τίτλο «Μεγάλες τεχνικές υποδομές υποστήριξης της παραγωγής», αναφέρεται ότι, «Ενεργειακά δίκτυα: Τόσο τα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, όσο και του φυσικού αερίου διασχίζουν την περιφέρεια, προμηθεύοντας με την απαραίτητη ενέργεια ικανοποιητικά τις σημαντικότερες παραγωγικές περιοχές της και δημιουργώντας προϋποθέσεις σημαντικών επενδύσεων. Το υψηλό αιολικό δυναμικό της νότιας Εύβοιας σε συνδυασμό με τις εγκαταστάσεις Αλιβερίου (μέρους του Εθνικού Συστήματος Ενέργειας), αποτελούν σημαντική προοπτική για την περιφέρεια ιδίως σε συσχέτιση με τις γενικές της δυνατότητες στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, τομέα στον οποίο και το υδροδυναμικό και το γεωθερμικό δυναμικό της (πλην του αιολικού), παρουσιάζει καλή συγκριτική θέση» και στην παρ. Δ.3.3, με τον τίτλο «Χωρική οργάνωση του παραγωγικού χώρου» ότι, «Προτείνεται η οργανωμένη χωρική ανάπτυξη του Αιολικού Δυναμικού της Ν. Εύβοιας που θα απαντά και σε θέματα προστασίας τοπίων στις τουριστικές και οικιστικές περιοχές. Απαιτείται εκπόνηση ειδικής σχετικής μελέτης». Εξ άλλου, στην υπό τον τίτλο «Διαχείριση ειδικών χώρων υπαίθρου» παρ. Δ.3.6 προβλέπεται ότι, «Οι ορεινές περιοχές της Περιφέρειας, που προσδιορίζονται ως οι περιοχές αγροτοδασικής δραστηριότητας και κατά κανόνα χωροθετούνται σε υψόμετρο άνω των 800 μ., ή, ως εκάστοτε ορίζεται από τις συναρμόδιες αρχές σύμφωνα με τη μορφολογία τους» αντιμετωπίζονται γενικά ως κατ' εξοχή περιοχές φυσικού αποθέματος και επιδιώκεται η διατήρηση και προστασία του αποθέματος των παραδοσιακών δραστηριοτήτων και των υπαρχόντων οικισμών και κατοίκησης ... Κομβικό σημείο των χωροταξικών ρυθμίσεων πρέπει να είναι η προστασία και η ανάπτυξη των δασικών οικοσυστημάτων με την παράλληλη συγκράτηση του δασόβιου και παραδασόβιου πληθυσμού στις θέσεις του. Αυτό απαιτεί

διαχείριση και της «δασοπονίας πολλαπλών σκοπών», ώστε να διασφαλίζεται η ισορροπία των οικοσυστημάτων και παράλληλα η ήπια μορφή ανάπτυξης της περιοχής». Με το περιφερειακό τούτο πλαίσιο, επομένως, το οποίο εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περίπτωση, αφ' ενός μεν διαπιστώνεται η υπάρχουσα κατάσταση ως προς την ενεργειακή επάρκεια της περιφέρειας ανεξαρτήτως του τρόπου παραγωγής της, αφ' ετέρου δε επισημαίνεται ότι υπάρχει η προοπτική περαιτέρω αναπτύξεως της λόγω των δυνατοτήτων της περιφέρειας ως προς το σύνολο των υφισταμένων σε αυτήν ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Τούτου δε έπεται ότι ευνοείται η ανάπτυξη των Α.Σ.Π.Η.Ε. σε όλην την έκταση της περιφέρειας και όχι μόνο στην κατ' εξοχήν πρόσφορη γι' αυτούς Νότια Εύβοια, για την οποία, εν όψει ακριβώς της ιδιαίτερης αυτής καταλληλότητας της, προβλέπεται ειδική οργάνωση. Η εν λόγω ανάπτυξη πρέπει, περαιτέρω, να εναρμονισθεί προς την προστασία των ευρισκομένων σε μεγάλο υψόμετρο (άνω των 800 μ.) δασικών οικοσυστημάτων, τα οποία αντιμετωπίζονται ως περιοχές φυσικού αποθέματος (ΣτΕ 1508/2008).

9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, κατά τα προκύπτοντα από τα στοιχεία του φακέλου και ιδίως τη σχετική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), το επίμαχο έργο αφορά στην εγκατάσταση αιολικού πάρκου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 27,9 MW, στη θέση «Ρ.-Π.» του Δήμου Δερβενοχωριών, νομού Βοιωτίας, αποτελείται δε από 31 ανεμογεννήτριες, ονομαστικής ισχύος 900 ΚΜ η καθεμία. Ειδικότερα, κατά τη Μ.Π.Ε., οι 31 ανεμογεννήτριες θα εγκατασταθούν σε υψόμετρο 600 μέχρι 696 μέτρων και σε ικανή απόσταση από κατοικημένες περιοχές (πλησιέστερος οικισμός σε απόσταση περίπου 1.100 μ., η Πύλη, σελ. 6, 9, 14 ΜΠΕ). Το σύνολο της επίμαχης περιοχής καλύπτεται από αραιή βλάστηση αείφυλλων-πλατύφυλλων, ενώ απουσιάζει η δενδρώδης βλάστηση, και στο μεγαλύτερο μέρος όπου θα εγκατασταθούν οι ανεμογεννήτριες τα εδάφη είναι απογυμνωμένα από βλάστηση (σελ. 18 ΜΠΕ). Περαιτέρω, στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν μεν μνημεία, όπως ο αρχαιολογικός χώρος Προφήτη Ηλία, αλλά λόγω της σημαντικής απόστασης τους από τις εγκαταστάσεις του επίδικου έργου δεν προκαλείται σ' αυτά οποιασδήποτε μορφής αισθητική βλάβη (σελ. 39-40 ΜΠΕ και σχετικά το υπ' αριθ. 4560/23.5.2001 έγγραφο της 1ης ΕΒΑ και 2422/17.10.2003 έγγραφο Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων). Το επίμαχο έργο δεν θα εγκατασταθεί σε προστατευόμενη περιοχή, ενώ για την οδοποιία θα χρησιμοποιηθεί κατά βάση το υπάρχον οδικό δίκτυο της περιοχής, και θα χαραχθεί εσωτερικό οδικό δίκτυο 5.400 μ. για την επικοινωνία εντός του αιολικού πάρκου (σελ. 18 και 24 της ΜΠΕ). Κατά τη Μ.Π.Ε. η επίμαχη περιοχή και η θέση «Μ.-Μ.-Π.» αποτελούν τις συγκριτικά καλύτερες περιοχές στο σύνολο της ευρύτερης περιοχής από πλευράς αιολικού δυναμικού..... Τέλος, οι επιπτώσεις στη χλωρίδα της περιοχής (που είναι θαμνώδους μορφής) είναι συνολικά μικρής κλίμακας, ενόψει και των ιδιαίτερα μικρών εκτάσεων που θα καταληφθούν για τις ανάγκες του έργου

(συνολική επιφάνεια βάσης ανεμογεννητριών 7 στρ. και 27 στρ. οδοποιίας περίπου).

10. Επειδή, υπό τα ανωτέρω δεδομένα, δεν προκύπτει ότι το Περιφερειακό Χωροταξικό Στερεάς Ελλάδας αποκλείει την εγκατάσταση Α.Σ.Π.Η.Ε. στην υπόλοιπη περιοχή πέραν της νότιας Εύβοιας, για την οποία ενόψει του αξιολογού δυναμικού της προβλέπεται ειδική οργάνωση και συνεπώς η αδειοδότηση της επίμαχης εγκατάστασης δεν προσκρούει στους στόχους του Περιφερειακού Χωροταξικού, όπως αβάσιμα προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. Περαιτέρω, από την οικεία ΜΠΕ προκύπτει ότι προηγήθηκε πλήρης έρευνα και η επίμαχη θέση επελέγη ως καταλληλότερη, δεν προκύπτουν δε δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον, ενόψει και του είδους, του μεγέθους αλλά και της σημασίας της επίμαχης δραστηριότητας, δεδομένου ότι δεν θίγονται ορεινοί όγκοι (η εγκατάσταση πραγματοποιείται σε υψόμετρο 600-696 μ. ενώ οι προστατευόμενοι κατά το περιφερειακό χωροταξικό ορεινοί όγκοι βρίσκονται άνω των 800 μ.), και τα προβαλλόμενα για τη φυσική καταστροφή της περιοχής των Δερβενοχωρίων δεν ασκούν επιρροή, εφόσον η περιοχή εγκατάστασης των επίμαχων ανεμογεννητριών περιγράφεται, κατά τα ήδη εκτεθέντα, ως δασική έκταση χωρίς αξιολογη βλάστηση. Τέλος, και τα προβαλλόμενα ότι για την εγκατάσταση του επίδικου έργου δεν ελήφθη υπ' όψιν ο αρχαιολογικός χώρος του Προφήτη Ηλία, είναι απορριπτέα, δεδομένου ότι κατά τα ήδη εκτεθέντα, για την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως ελήφθη υπ' όψιν η θετική γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού. Πρέπει συνεπώς να απορριφθούν όλοι οι προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως και η κρινόμενη αίτηση στο σύνολο της και να γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβαση.